

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 3. april 2009
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.:
Dok.: LHJ40202

UDKAST

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1069 af 6. november 2008, som senest ændret ved lov nr. 187 af 18. marts 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 762 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

”Stk. 3. En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der er afsagt dom i sagen, hvorved han er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod under hensyntagen til et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der er anvendt skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller hvor der er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, samt til, at den sigtede har tilknytning til en af disse grupper. § 769, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.”

2. I § 769, stk. 1, ændres ”§ 762,” til ”§ 762, stk. 1-2 og stk. 4,”.

3. I § 769, stk. 2, ændres ”§ 762,” til ”§ 762, stk. 1-2 og stk. 4,”.

§ 2

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, som ændret senest ved lov nr. 496 af 17. juni 2008 og § 4 i lov nr. 500 af 17. juni 2008, foretages følgende ændring:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

1. I § 10, nr. 2, indsættes efter ”retshåndhævelsen”:

”eller hensynet til politiets forebyggende virksomhed”.

2. I § 10 indsættes som *stk. 2*:

”I sager omfattet af *stk. 1*, hvor der er meddelt afslag med henvisning til hensynet til politiets forebyggende virksomhed, gælder reglerne i forvaltningslovens kapitel 4 og 5 samt offentlighedslovens kapitel 2 og 3 ikke.”

3. I § 12, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

”Det gælder dog ikke ved ansøgning om udsættelse, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde straffuldbyrdsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.”

4. I § 12 indsættes som *stk. 3*:

”*Stk. 3*. I sager om ansøgning efter *stk. 1, 2. pkt.*, gælder reglerne i forvaltningslovens kapitel 4 og 5 samt offentlighedslovens kapitel 2 og 3 ikke.”

5. I § 78 a, *stk. 3*, indsættes efter *2. pkt.*:

”En ansøgning kan dog ikke tillægges opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde straffuldbyrdsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.”

6. I § 78 a indsættes som *stk. 4*:

”*Stk. 4*. I sager om ansøgning efter *stk. 3, 3. pkt.*, gælder reglerne i forvaltningslovens kapitel 4 og 5 samt offentlighedslovens kapitel 2 og 3 ikke.”

7. I § 78 b, *stk. 2*, indsættes efter ”hensigtsmæssig”:

”, herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen.”

§ 3

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. § 2 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Varetægtsfængsling og hurtigere afsoning efter dom for strafbart forhold i forbindelse med rocker- og banderelaterede opgør mv.

1.1. Indledning

Denne del af lovforslaget (den samlede bandepakke mv.) vedrører varetægtsfængsling efter fældende dom og hurtig indsættelse til afsoning, når dommen er endelig.

Regeringen ser på problemerne med voldelige opgør og omfattende kriminalitet med tilknytning til rockergrupper og bander mv. med meget stor alvor. Regeringen finder, at det er nødvendigt at gribe til ekstraordinært skrappe midler over for de stridende grupper. Bl.a. er det vigtigt, at dømte rocker- og bandemedlemmer mv. varetægtsfængsles, hvis der er grundlag for det, eller indsættes til afsoning hurtigst muligt efter, at dommen er blevet endelig.

Regeringen finder, at tallene for, hvor mange formodede rockere og bandemedlemmer mv., der endnu ikke er indsat til afsoning af en idømt fængselsstraf, efter at dommen er blevet endelig, bør søges nedbragt. Det gælder i lyset af omfanget og karakteren af den kriminalitet, der udspringer af rocker- og bandemiljøet, og det gælder både ud fra hensynet til retshåndhævelsen og ud fra et hensyn til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Det anførte gælder, selv om gruppen af dømte, der er på fri fod, varierer fra dag til dag - både i antal og i sammensætning - og at tallet alt andet lige vokser, jo flere personer med tilknytning til bander mv. og rockergrupper, det lykkes for politiet og anklagemyndigheden at få dømt for begået kriminalitet.

Det foreslås på den anførte baggrund, at der indføres en ny regel om adgang til varetægtsfængsling efter fældende dom på grundlag af retshåndhævelsessensyn af personer med kendt tilknytning til rockergrupper eller bander mv., når den pågældende rockergruppe eller bande deltager i voldelige konflikter, hvor der bruges skydevåben mv.

Det foreslås endvidere at ændre straffuldbyrdelsesloven, sådan at ansøgninger om udsættelse af afsoning eller om afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke ikke tillægges opsættende virkning, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at afsoningen påbegyndes uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Desuden vil regeringen ændre de administrative regler om indsættelse til afsoning, således at kendte rockere, bandemedlemmer mv. indkaldes til afsoning i en særlig hasteprocedure.

1.2. Varetægtsfængsling efter fældende dom

1.2.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen har en strafferamme på mindst fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der er bestemte grunde til at antage, at den sigtede på fri fod vil undrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller at den sigtede på fri fod vil begå ny kriminalitet af tilsvarende beskaffenhed eller vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, kan en person endvidere under visse betingelser varetægtsfængsles af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest). Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kan der således ske varetægtsfængsling, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den sigtede har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at den pågældende ikke er på fri fod. Højesteret har i en afgørelse, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1983, s. 391, vedrørende den dagældende § 762, stk. 2, som er identisk med den gældende § 762, stk. 2, nr. 1, udtalt, at det følger af bestemmelsens forarbejder, at retshåndhævelsesarrest efter denne bestemmelse kan forudsætte, at der må forventes idømt »langvarig fængselsstraf eller anden strafferetlig foranstaltning af tilsvarende indgribende betydning«. Det antages, at forudsætningen om en langvarig fængselsstraf vil

kunne anses for opfyldt, hvis der må forventes idømt en ubetinget fængselsstraf på mindst 8-10 måneder.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, kan en person endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den sigtede har begået en af visse nærmere angivne lovovertrædelser, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod. De straffelovsbestemmelser, der er opregnet i nr. 2, angår vold eller trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv (§ 119, stk. 1), vold eller trusler mod vidner (§ 123), grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted (§ 134 a), visse sædelighedsforbrydelser (§ 218, stk. 1, § 222, §§ 224 eller 225, jf. § 218, stk. 1, § 222, § 235, stk. 1, eller en overtrædelse af straffelovens § 232 over for et barn under 15 år), våbenlovsovertrædelse (192 a, stk.1), vold (§§ 244-246), hensættelse i hjælpeløs tilstand (§ 250) og hensynsløs fareforvoldelse (§ 252).

Efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan varetægtsfængsling ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis den pågældende findes skyldig (proportionalitetsprincippet).

Bestemmelse om varetægtsfængsling har kun virkning efter sagens afgørelse i retten, hvis retten efter afgørelsen særskilt bestemmer, at tiltalte under en eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet, jf. retsplejelovens § 769. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er de samme som før sagens afgørelse, medmindre tiltalte samtykker i at forblive varetægtsfængslet.

1.2.2. Lovforslagets udformning

Regeringen finder, at der som led i den styrkede indsats for at få sat en stopper for voldelige bandekonflikter med brug af skydevåben på åben gade mv. er behov for at åbne mulighed for varetægtsfængsling efter domsafsigelse i sager, hvor den pågældende er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage, og hvor der foregår et gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der anvendes skydevåben eller våben eller eksplosiv-

stoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller hvor der begås brandstiftelse omfattende af straffelovens § 180, og hvor den sigtede har et aktivt tilhørsforhold til en gruppe, som deltager i det aktuelle opgør.

Efter regeringens opfattelse bør varetægtsfængsling kunne ske i de nævnte tilfælde, når hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, selv om dommen ikke er endelig, under hensyntagen til det pågældende gensidige opgør og den pågældendes tilknytning til en rockergruppe eller bande mv., som deltager i opgøret.

Det foreslås således, at der indføres en ny bestemmelse i retsplejelovens § 762 (nyt stk. 3), hvorefter en sigtet kan varetægtsfængsles, når der er afsagt helt eller delvis fældende dom i sagen, hvorved den pågældende er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod under hensyntagen til et gensidigt opgør, som på det tidspunkt, hvor afgørelsen om varetægtsfængsling træffes, foregår mellem grupper af personer, og hvor der anvendes skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller hvor der begås brandstiftelse omfattende af straffelovens § 180, samt til, at den sigtede har tilknytning til en af disse grupper.

Det er en betingelse for varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse, at den pågældende ved dommen er idømt ubetinget fængsel i mindst 30 dage. Strafferammen for den pådømte forbrydelse har ikke betydning.

Det er efter forslaget *ikke* en betingelse, at det pådømte forhold har forbindelse med det gensidige voldelige opgør med brug af skydevåben mv.

Med ”opgør” sigtes til en konflikt mellem to (rivaliserende) parter af en betydelig intensitet, som gennem en vis periode giver sig udslag i angreb. Enkeltstående voldelige angreb eller lignende uden indbyrdes sammenhæng vil således ikke være tilstrækkeligt til at udgøre et opgør omfattende af den foreslåede bestemmelse. Det er uden betydning, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om.

At opgøret mellem de pågældende grupper af personer skal være ”gensidigt” indebærer, at den foreslåede bestemmelse ikke vil finde anvendelse,

hvis der er tale om, at én gruppe forfølger en anden gruppe ved (flere gange) at angribe den anden gruppe, der ikke går til modangreb med strafbare midler.

Udtrykket ”grupper af personer” indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som ”grupper” anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med fast navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder, hvis bestemte begivenheder indtræffer.

I det omfang der således foreligger et gensidigt opgør mellem grupper af personer, er det en betingelse for, at bestemmelsen kan finde anvendelse, at der som led i opgøret anvendes skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, eller hvis der begås brandstiftelse efter straffelovens § 180.

Det er ikke en betingelse efter den foreslåede bestemmelse, at de nævnte skydevåben mv. anvendes af begge eller alle grupper, der deltager i opgøret. Det bør være tilstrækkeligt, hvis blot en af grupperne gør brug af skydevåben mv., idet der i så fald også vil være den nævnte risiko for optrapning mv. af konflikten.

Betingelsen om, at den sigtede skal have ”tilknytning til” en gruppe, som deltager i et verserende opgør, indebærer ikke, at der nødvendigvis skal være tale om et formelt medlemskab eller lignende, men det er tilstrækkeligt, at den pågældende tager aktivt del i gruppens virke for et fælles mål og/eller gruppens faste reaktionsmønster i bestemte situationer, jf. ovenfor.

Den foreslåede adgang til retshåndhævelsesarrest vil kunne anvendes i tilfælde, hvor det ud fra de konkrete omstændigheder skønnes, at det med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er påkrævet at fængsle den pågældende, selv om der ikke foreligger en endelig dom, idet det under hensyntagen til den pågældendes tilknytning til en gruppe af personer, som deltager i et verserende voldeligt opgør af en sådan karakter, som kan true det normale samfundsliv for

borgerne i de berørte områder eller bydele, vil virke krænkende for retsbevidstheden, at den pågældende er på fri fod efter at være blevet fundet skyldig i en lovovertrædelse af en sådan grovhed, at han eller hun er idømt en ubetinget fængselsstraf på mere end 30 dage.

Bestemmelsen vil ikke have selvstændig betydning i tilfælde, hvor en eller flere af de øvrige fængslingsgrunde i retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, jf. § 769, kan anvendes. Det indebærer navnlig, at bestemmelsen ikke har betydning i tilfælde, hvor fængsling kan ske på grund af gentagelsesfare, jf. stk. 1, nr. 2, hvor der er idømt en så langvarig fængselsstraf, at den pågældende kan fængsles under hensyn til grovheden af den begåede kriminalitet, jf. stk. 2, nr. 1, og hvor der foreligger et af de særlige tilfælde, som er omfattet af stk. 2, nr. 2.

Det er forudsat, at bestemmelsen alene påberåbes i klare tilfælde, hvor det skønnes, at der utvivlsomt foregår et gensidigt opgør som nævnt i bestemmelsen, og hvor der skønnes ikke at være tvivl om, at den sigtede har et aktivt tilhørsforhold til en gruppe, som deltager i det aktuelle opgør.

Politiet og anklagemyndigheden vil i givet fald tilrettelægge hensigtsmæssige arbejdsgange med henblik på anvendelsen af den foreslåede bestemmelse, men det kan ikke forventes, at der vil blive taget omfattende skridt til at efterforske f.eks. ethvert muligt rocker- og bandetilhørsforhold mv. i forbindelse med alle straffesager, hvor der kan forventes idømt en ubetinget fængselsstraf af mindst 30 dage. Det er bl.a. forudsat, at reglen alene vil blive påberåbt på grundlag af foreliggende viden og bevismateriale mv., der vil kunne fremlægges i retten.

Er den dømte varetægtsfængslet efter dommen i medfør af den foreslåede bestemmelse, følger det af retsplejelovens § 999, stk. 2 (som ikke foreslås ændret), at straffedommen skal fuldbyrdes, så snart det kan konstateres, at dommen er endelig.

1.3. Fuldbordelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke) samt udsættelse af staffuldbordelsen

1.3.1 Gældende ret

1.3.1.1. Efter straffuldbordelseslovens § 10 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemme, at fuldbordelsen af en fængsels-

straf eller en del af denne skal udsættes, når hensynet til den dømte, herunder dennes arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold, taler for det, og når hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod udsættelse af straffuldbyrdelsen. Der er fastsat nærmere regler om behandlingen af sager om udsættelse af straffuldbyrdelsen ved bekendtgørelse nr. 29 af 22. januar 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådning bekendtgørelsen) og cirkulære nr. 4 af 23. januar 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådning cirkulæret). Desuden har Direktoratet for Kriminalforsorgen udsendt vejledning om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og benådning (udsættelses og benådning vejledningen).

1.3.1.2. Efter straffuldbyrdelsesloven § 12, stk. 1, skal straffuldbyrdelsen udsættes, indtil der er truffet afgørelse i sagen, hvis en dømt på fri fod rettidigt søger om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller om benådning. Har den dømte tidligere fået straffuldbyrdelsen udsat eller fået afslag på en ansøgning om udsættelse eller benådning, skal straffuldbyrdelsen kun udsættes under behandlingen af den nye ansøgning, når denne indeholder nye væsentlige oplysninger, hvis rigtighed så vidt muligt er godtgjort, eller der i øvrigt er særlig grund til at afvente afgørelsen af den nye ansøgning, jf. § 12, stk. 2. Der er i bekendtgørelse nr. 29 af 22. januar 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådning bekendtgørelsen) fastsat nærmere regler om fristen for rettidig ansøgning om udsættelse, herunder hvis politiets afgørelse om udsættelse påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

1.3.1.3. Efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Tilladelse til at udstå straffen på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan ikke meddeles personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, medmindre straffen tillige er idømt for overtrædelse af anden lovgivning, og den eller de skete overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplo-

sivstoffer ikke har været af væsentlig betydning for straffens længde, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 2.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, fastsætter justitsministeren regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrdelsen udsættes.

Tilladelse til at udstå straffen på bopælen under intensiv overvågning og kontrol forudsætter, at en række betingelser er opfyldt, og at den pågældende i øvrigt skønnes egnet til denne afsoningsform, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 b. Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan således meddeles, hvis 1) den dømtes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, 2) den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse el. lign. er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelsen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, 3) den dømte, når denne tidligere har udstået straf af fængsel efter bestemmelserne i dette kapitel, ikke i et tidsrum af 2 år forud for idømmelsen af den straf, som ansøgningen vedrører, er idømt højere straf end bøde, og 4) personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan fuldbyrdes på den fælles bopæl, jf. § 78 b, stk. 1.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes meddelt, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, jf. § 78 b, stk. 2.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 78 c, stk. 1, meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden bl.a. ikke begår strafbart forhold, ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ikke helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse el.lign., samt undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol mv., og overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet.

Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, jf. § 78 c, stk. 2.

1.3.2. Lovforslagets udformning

1.3.2.1. Rigspolitiet har over for Justitsministeriet oplyst, at der den 25. marts 2009 var 44 personer, der efter politiets opfattelse har tilknytning til rockergrupper eller bander mv., som havde modtaget en endelig dom, men endnu ikke var indsat i enten arresthus eller et fængsel. Rigspolitiet har oplyst, at der er tale om et øjebliksbillede af en konstant varierende gruppe, hvis antal og sammensætning ændrer sig fra dag til dag, og hvis antal alt andet lige vil stige, jo flere personer der bliver idømt ubetingede fængselsstraffe.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at en betydelig del af de pågældende personer afventer direktoratets stillingtagen til en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (fodlænkeordningen).

1.3.2.2. Tilladelse til at afsone straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke) forudsætter efter de gældende administrative regler, at der på baggrund af den dømtes ansøgning gennemføres en særlig visitationsprocedure, og der skal i tilknytning hertil bl.a. udarbejdes en egnethedsvurdering af den dømte. Der er således en nødvendig sagsbehandlingstid, før denne afsoningsform i givet fald kan iværksættes, og der går en vis tid, inden der kan tages stilling til en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen med elektronisk fodlænke. Er en ansøgning om tilladelse til at afsone med elektronisk fodlænke indgivet inden nærmere fastsatte frister, følger det af de gældende regler, at ansøgningen skal tillægges opsættende virkning.

Efter regeringens opfattelse bør reglerne på området sikre, at der tages hensyn til, at der i nogle tilfælde er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af en idømt fængselsstraf uden at afvente den tidskrævende behandling af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, og uden at afvente behandlingen af ansøgninger om udsættelse af straffuldbyrdelsen.

Regeringen foreslår på denne baggrund en ændring af straffuldbyrdelsesloven, således at der ikke er pligt til at tillægge en ansøgning om udsæt-

telse af straffuldbyrdelsen opsættende virkning for fuldbyrdelsen af den idømte frihedsstraf, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning (lovforslagets § 2, nr. 3). Der foreslås det samme i forhold til en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke, hvis politidirektøren har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning (lovforslagets § 2, nr. 5). I givet fald vil en sådan underretning normalt blive givet samtidig med, at politidirektøren giver fuldbyrdelsesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1 (som ikke foreslås ændret).

Konsekvensen af, at en ansøgning ikke tillægges opsættende virkning, vil i praksis normalt ofte være, at afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke ikke er mulig, idet straffen vil være afsonet forinden.

Med udtrykket ”politiets forebyggende virksomhed” sigtes til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. politilovens § 2, nr. 1 (som ikke foreslås ændret). Politidirektøren kan ved sin vurdering af, hvad hensynet til den forebyggende virksomhed kræver, dels lægge vægt på politiets vurdering af den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med arten af den begåede kriminalitet, dels på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente behandlingen af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke eller behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen.

Det forudsættes, at politiet giver en sådan underretning til Kriminalforsorgen baseret på foreliggende oplysninger og kun, når der skønnes at være et klart politimæssigt behov. Det kan således ikke forventes, at politiet i samtlige sager, hvor nogen idømmes en ubetinget fængselsstraf, vil tage særlige skridt med henblik på at efterforske ethvert muligt tilhørsforhold til f.eks. en rockergruppe eller en bande mv.

1.3.2.3. Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2, skal tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke) nægtes, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig. Det foreslås at lovfæste, at dette bl.a. omfatter tilfælde, hvor der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen, jf. herved lovens § 78 c (som ikke foreslås ændret) (lovforslagets § 2, nr. 7).

Det forudsættes, at Kriminalforsorgen ved vurderingen af faren for, at den dømte vil begå ny kriminalitet, ikke alene inddrager den begåede kriminalitet, den dømtes relevante tidligere forstraffe og erfaringer fra eventuelle tidligere afsoninger på bopælen med elektronisk fodlænke, men bl.a. også kan lægge vægt på oplysninger, som politiet måtte fremkomme med angående den pågældendes tilhørsforhold til grupper af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil i forhold til dømte med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet kun have reel praktisk betydning i tilfælde, hvor politiet ikke har fundet grundlag for i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, 3. pkt. (lovforslagets § 2, nr. 5), at underrette Kriminalforsorgen om, at en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke ikke bør tillægges opsættende virkning, men hvor man i mellemtiden har fået nye oplysninger.

1.3.2.4. Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelsesloven er der ikke mulighed for at nægte udsættelse på baggrund af en vurdering af hensynet til politiets forebyggende virksomhed. Af de grunde, som er nævnt ovenfor under punkt 1.3.2.2., finder regeringen, at der bør skabes mulighed herfor, og det foreslås derfor at ændre straffuldbyrdelseslovens § 10, således at udsættelse af straffuldbyrdelse bl.a. forudsætter, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed ikke taler herimod (lovforslagets § 2, nr. 1).

1.3.2.5. Efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3 (lovforslagets § 2, nr. 5) kan en ansøgning om tilladelse til udståelse af straf på bopælen ikke tillægges opsættende virkning, hvis politiet har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Kompetencen til at træffe afgørelse om, hvorvidt en ansøgning om strafudståelse på bopælen skal tillægges opsættende virkning eller ej, tilkommer Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgens beslutning om ikke at tillægge en ansøgning om strafudståelse på bopælen opsættende virkning må anses som en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og som følge heraf er afgørelsen som udgangspunkt omfattet af forvaltningslovens kapitel 4 om partens aktindsigt og kapitel 5 om partshøring.

Som anført oven for i punkt 1.3.2.2. er formålet med den foreslåede § 78 a, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven at sikre, at der kan tages hensyn til, at der i nogle tilfælde er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente den tidskrævende behandling af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. En afgørelse om ikke at tillægge en ansøgning herom opsættende virkning bør efter regeringens opfattelse endvidere heller ikke afvente, at den dømte i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om partshøring bliver gjort bekendt med politiets underretning til Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning. Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 78 a, stk. 3 er at sikre, at den dømte påbegynder afsoning hurtigst muligt, og dette ville i givet fald forspildes. På denne baggrund foreslås det, at sager om ansøgning efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, undtages fra forvaltningslovens regler om partshøring (lovforslagets § 2, nr. 6).

Disse sager bør også være undtaget fra forvaltningslovens regler om aktindsigt, idet hensynet til varetagelsen af politiets forebyggende virksomhed, herunder politiets kilder mv., taler herfor. På denne baggrund foreslås det, at sager om ansøgning efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, ligeledes undtages fra forvaltningslovens regler om aktindsigt.

I sager, hvor politiet underretter Direktoratet for Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en ansøgning om strafudståelse på bopælen, afgives denne underretning uafhængigt af, om den dømte på tidspunktet for underretningen har an-

søgt om tilladelse til strafudståelse på bopælen. Der er dermed ikke på det tidspunkt, hvor politiet giver underretning til Direktoratet for Kriminalforsorgen, forbundet nogen retsvirkninger med underretningen. På denne baggrund kan politiets underretning til Kriminalforsorgen ikke efter Justitsministeriets opfattelse anses som en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Politiets underretning til Kriminalforsorgen vil dermed være omfattet af offentlighedslovens aktindsigtsregler, og bl.a. vil den dømte efter disse regler kunne søge om aktindsigt i den pågældende sag hos politiet. Efter Justitsministeriets opfattelse bør sager om politiets underretning til Direktoratet for Kriminalforsorgen imidlertid undtages fra reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven, idet hensynet til beskyttelse af bl.a. politiets kilder mv. vil kunne tale herfor. På denne baggrund foreslås det, at politiets sager om underretning til Direktoratet for Kriminalforsorgen undtages fra reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven.

1.3.2.6. Afgørelser vedrørende udsættelse af straffuldbyrdelsen efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 10, stk. 1, henholdsvis afgørelser om ikke at tillægge en ansøgning om udsættelse opsættende virkning efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 12, stk. 1, træffes efter forslaget af politiet.

Politiets afgørelser herom må anses som afgørelser i forvaltningslovens forstand, og som følge heraf er afgørelsen som udgangspunkt omfattet af forvaltningslovens kapitel 4 om partens aktindsigt og kapitel 5 om parts-høring.

De begrundelser, som er anført oven for i punkt 1.3.2.5. for at fravige reglerne om parts-høring og aktindsigt gælder, efter Justitsministeriets opfattelse også i forhold til afgørelser vedrørende udsættelse som omfattet af forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 10, stk. 1, og § 12, stk. 1.

Det foreslås derfor at indføre en ny bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 10, stk. 2, hvorefter reglerne i forvaltningslovens kapitel 4 og 5 samt offentlighedslovens kapitel 2 og 3 ikke gælder i sager om udsættelse, hvor der er meddelt afslag med henvisning til hensynet til politiets forebyggende virksomhed.

Det foreslås endvidere at indføre en ny bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 12, stk. 3, hvorefter forvaltningslovens kapitel 4 og 5 samt of-

fentlighedslovens kapitel 2 og 3 ikke gælder i sager opsættende virkning af en ansøgning om udsættelse med straffuldbyrdelsen, hvor hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente en sådan ansøgning.

1.4. Øvrige tiltag, der gennemføres administrativt

1.4.1. Efter retsplejelovens § 997, stk. 1, drager politidirektøren omsorg for straffedommens fuldbyrdelse såvel i henseende til straf som i henseende til dommens øvrige bestemmelser, derunder erstatning til den skadelidte, hvis denne begærer det. Det følger af retsplejelovens § 999, stk. 1, at en straffedom ikke kan fuldbyrdes, før fristen for anke efter lovens almindelige regel er udløbet, eller ankeafkald er meddelt.

Med henblik på bl.a. at sikre, at den samlede politimæssige indsats mod personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet tilrettelægges på en sådan måde, at retshåndhævelsen gennemføres effektivt, hurtigt og konsekvent, har Rigspolitiet udsendt en rundskrivelse om behandlingen af sager mod personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet til samtlige politikredse. Af rundskrivelsen fremgår bl.a., at såfremt der gennemføres straffesager mod personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet, skal sagerne også efter endelig dom mv. fremmes straks, således at afsoning mv. vil kunne iværksættes hurtigst muligt. Desuden fremgår det af rundskrivelsen, at hvis politikredsene fra Direktoratet for Kriminalforsorgen modtager underretning om, at en person med tilknytning til rocker- og bandemiljøet er udeblevet fra afsoning, skal politikredsene ligeledes straks iværksætte tiltag med henblik på at finde den pågældende, således at afsoning kan iværksættes. Målet er således at sikre, at politiet i de pågældende sager så hurtigt som muligt udsteder fuldbyrdelsesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1, med henblik på, at Kriminalforsorgen snarest muligt kan iværksætte fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, jf. straffuldbyrdelseslovens § 8, stk. 1.

1.4.2. Rigspolitiet vil tage initiativ til at sikre, at der etableres de nødvendige procedurer med henblik på at sikre, at de relevante oplysninger om en persons tilknytning til rocker- og bandemiljøet tilgår Kriminalforsorgen til brug for de administrative initiativer, som Direktoratet for Kriminalforsorgen vil iværksætte, jf. punkt 1.4.3. nedenfor.

1.4.3. Med henblik på at indkalde dømte med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet til fuldbyrdelse af fængselsstraf så hurtigt som

muligt vil Direktoratet for Kriminalforsorgen tage initiativ til, at de nuværende målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldssager mv., voldtægtssager og visse våbensager udvides til også at omfatte denne persongruppe. Direktoratet for Kriminalforsorgen vil således ændre bekendtgørelse nr. 30 af 22. januar 2009 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring og forvandlingsstraf for bøde i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen) med henblik på, at dømte, der efter politiets opfattelse må antages at have aktiv tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, bliver omfattet af bekendtgørelsens § 27. Efter denne bestemmelse skal datoen for fremmøde til afsoning for dømte på fri fod, der er dømt for en række nærmere angivne bestemmelser om vold mv., voldtægt og våbenlovovertrædelser, fastsættes således, at fuldbyrdelsen kan iværksættes senest 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre. Samtidig vil bekendtgørelsens bestemmelse om indkaldelse til afsoning blive ændret, så indkaldelse til afsoning kan ske med en frist på (mindst) 10 dage før datoen for fremmøde.

1.4.4. Efter Justitsministeriets opfattelse kan hensynet til politiets forebyggende virke i sager vedrørende personer med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet tale for, at ansøgninger om udsættelse af straffuldbyrdelsen for de pågældende bliver omfattet af den praksis med hensyn til ansøgninger om udsættelse af straffuldbyrdelsen, som i dag følges i forhold til visse voldssager mv., voldtægtssager og våbenlovovertrædelser. Direktoratet for Kriminalforsorgen vil på denne baggrund foretage de nødvendige ændringer af de administrative regler med henblik på, at dømte som udgangspunkt ikke kan opnå udsættelse med fuldbyrdelsen af fængselsstraf, hvis politiet har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve dette.

1.4.5. Direktoratet for Kriminalforsorgen har ved bekendtgørelse nr. 31 af 22. januar 2009 om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (bekendtgørelse om strafudståelse på bopælen) fastsat nærmere regler om ordningen med elektronisk fodlænke. Når direktoratet har modtaget fuldbyrdelsesordre for en person, sender direktoratet et orienterende brev til den dømte, hvis den pågældende opfylder betingelser i straffuldbyrdelsesloven for udståelse af straf på bopælen. I brevet orienteres den dømte bl.a. om muligheden for at ansøge om tilladelse hertil. I visse nærmere angivne tilfælde sender direktoratet dog ikke et orienteringsbrev.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil, hvis lovforslaget vedtages, ændre de administrative regler, således at der ikke skal sendes et orienteringsbrev til den dømte, hvis politiet har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte ikke bør udstå straffen på bopælen. Kriteriet svarer til kriteriet efter den foreslåede § 78 a, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven (lovforslagets § 2, nr. 3).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (retsplejelovens § 762, stk. 3)

Det foreslås, at der indføres en ny bestemmelse i retsplejelovens § 762 (nyt stk. 3), hvorefter en sigtet kan varetægtsfængsles, når der er afsagt helt eller delvis fældende dom i sagen, hvorved den pågældende er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod under hensyntagen til et gensidigt opgør, som på det tidspunkt, hvor afgørelsen om varetægtsfængsling træffes, foregår mellem grupper af personer, og hvor der anvendes skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller hvor der begås brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, samt til, at den sigtede har tilknytning til en af disse grupper.

Der foreslås en særlig adgang til at varetægtsfængsle en sigtet i visse sager, hvor der er afsagt en helt eller delvis fældende dom, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve det, selv om dommen ikke er endelig.

Det er en betingelse for varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse, at den pågældende ved dommen er idømt ubetinget fængsel i mindst 30 dage. Strafferammen for den pådømte forbrydelse har ikke betydning.

Det er efter forslaget *ikke* en betingelse, at det pådømte forhold har forbindelse med det gensidige voldelige opgør med brug af skydevåben mv.

Med ”opgør” sigtes til en konflikt mellem to (rivaliserende) parter af en betydelig intensitet, som gennem en vis periode giver sig udslag i angreb. Enkeltstående voldelige angreb eller lignende uden indbyrdes sammenhæng vil således ikke være tilstrækkeligt til at udgøre et opgør omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det er uden betydning, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om.

At opgøret mellem de pågældende grupper af personer skal være ”gensidigt” indebærer, at den foreslåede bestemmelse ikke vil finde anvendelse, hvis der er tale om, at én gruppe forfølger en anden gruppe ved (flere gange) at angribe den anden gruppe, der ikke går til modangreb med strafbare midler.

Udtrykket ”grupper af personer” indebærer, at der skal være mere end én person på hver side i konflikten. Som ”grupper” anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med fast navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder, hvis bestemte begivenheder indtræffer.

I det omfang der således foreligger et gensidigt opgør mellem grupper af personer, er det en betingelse for, at bestemmelsen kan finde anvendelse, at der som led i opgøret anvendes skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller hvis der begås brandstiftelse efter straffelovens § 180.

Det er ikke en betingelse efter den foreslåede bestemmelse, at de nævnte skydevåben mv. anvendes af begge eller alle grupper, der deltager i opgøret. Det bør være tilstrækkeligt, hvis blot en af grupperne gør brug af skydevåben mv., idet der i så fald også vil være den nævnte risiko for optrapning mv. af konflikten.

Betingelsen om, at den sigtede skal have ”tilknytning til” en gruppe, som deltager i et verserende opgør, indebærer ikke, at der nødvendigvis skal være tale om et formelt medlemskab eller lignende, men det er tilstrækkeligt, at den pågældende tager aktivt del i gruppens virke for et fælles

mål og/eller gruppens faste reaktionsmønster i bestemte situationer, jf. ovenfor.

Er den dømte varetægtsfængslet efter dommen i medfør af den foreslåede bestemmelse, følger det af retsplejelovens § 999, stk. 2 (som ikke foreslås ændret), at straffedommen skal fuldbyrdes, så snart det kan konstateres, at dommen er endelig.

Forslaget til bestemmelsens 2. pkt. svarer til den gældende bestemmelse i § 769, stk. 2, vedrørende de sager, hvor der er truffet bestemmelse om varetægtsfængsling efter dom, og hvor den afgørelse, der er truffet i sagen, indbringes for højere ret ved anke. Bestemmelsen indebærer, at spørgsmålet om den fortsatte anvendelse af varetægtsfængsling efter dom snarest skal forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (retsplejelovens § 769, stk. 1)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget til retsplejelovens § 762, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (retsplejelovens § 769, stk. 2)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget til retsplejelovens § 762, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Nr. 1 (straffuldbyrdelseslovens § 10, nr. 2)

Efter forslaget skal hensynet til politiets forebyggende virksomhed ligeledes indgå som et moment ved afgørelsen af, om fuldbyrdelsen af en

fængselsstraf eller en del af denne skal udsættes, jf. straffuldbyrdeleslovens § 10.

Med udtrykket ”politiets forebyggende virksomhed” sigtes til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. politilovens § 2, nr. 1 (som ikke foreslås ændret). Politidirektøren kan ved sin vurdering af, hvad hensynet til den forebyggende virksomhed kræver, dels lægge vægt på politiets vurdering af den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med arten af den begåede kriminalitet, dels på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente behandlingen af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke eller behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Nr. 2 (straffuldbyrdeleslovens § 10, stk. 2)

Efter forslaget vil forvaltningslovens og offentlighedslovens regler om aktindsigt og partshøring ikke gælde i sager om afgørelser vedrørende udsættelse af straffuldbyrdelsen efter forslaget til straffuldbyrdeleslovens § 10, stk. 1 (lovforslagets § 2, nr. 1).

Forslaget indebærer, at der vil kunne meddeles afslag på ansøgning om udsættelse, hvor der er meddelt afslag med henvisning til hensynet til politiets forebyggende virksomhed, uden at den dømte partshøres herom, samt at den dømte ikke er berettiget til aktindsigt efter hverken forvaltningslovens eller offentlighedslovens regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Nr. 3 (straffuldbyrdeleslovens § 12, stk. 1)

Det foreslås at ændre straffuldbyrdelsesloven, således at der ikke er pligt til at tillægge en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen opsættende virkning for fuldbyrdelsen af den idømte frihedsstraf, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at der tages hensyn til, at der i nogle tilfælde er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning uden at afvente behandlingen af ansøgninger om udsættelse af straffuldbyrdelsen.

Med udtrykket ”politiets forebyggende virksomhed” sigtes til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. politilovens § 2, nr. 1 (som ikke foreslås ændret). Politidirektøren kan ved sin vurdering af, hvad hensynet til den forebyggende virksomhed kræver, dels lægge vægt på politiets vurdering af den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med arten af den begåede kriminalitet, dels på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente behandlingen af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke eller behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Nr. 4 (straffuldbyrdelseslovens § 12, stk. 3)

Efter forslaget vil forvaltningslovens og offentlighedslovens regler om aktindsigt og partshøring ikke gælde i sager om afgørelser om ikke at tillægge en ansøgning om udsættelse opsættende virkning efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 12, stk. 1 (lovforslagets § 2, nr. 3).

Forslaget indebærer, at der vil kunne træffes afgørelse om, at en ansøgning om udsættelse ikke tillægges opsættende virkning, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde straffuldbyrdelsen uden at afvente behandlingen af en sådan

ansøgning, uden at den dømte partshøres herom, samt at den dømte ikke er berettiget til aktindsigt efter hverken forvaltningslovens eller offentlighedslovens regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Nr. 5 (straffuldbyrdsloven § 78 a, stk. 3)

Det foreslås at ændre straffuldbyrdslovens § 78 a, stk. 3, således at en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke ikke skal tillægges opsættende virkning for fuldbyrdelsen af den idømte frihedsstraf, hvis politidirektøren har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Formålet med den foreslående bestemmelse er at sikre, at der tages hensyn til, at der i nogle tilfælde er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af en idømt fængselsstraf uden at afvente den tidskrævende behandling af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Underretningen vil normalt blive givet samtidig med, at politidirektøren giver fuldbyrdelsesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1 (som ikke foreslås ændret).

Konsekvensen af, at en ansøgning ikke tillægges opsættende virkning, vil i praksis normalt ofte være, at afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke ikke er mulig, idet straffen vil være afsonet forinden.

Med udtrykket ”politiets forebyggende virksomhed” sigtes til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. politilovens § 2, nr. 1 (som ikke foreslås ændret). Politidirektøren kan ved sin vurdering af, hvad hensynet til den forebyggende virksomhed kræver, dels lægge vægt på politiets vurdering af den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med arten af den begåede kriminalitet, dels på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at

der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente behandlingen af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke eller behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 (straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 4)

Det foreslås, at forvaltningslovens og offentlighedslovens regler om aktindsigt samt forvaltningslovens regler om partshøring ikke finder anvendelse i sager om ansøgning efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, 3. pkt.

Kompetencen til at træffe afgørelse om, hvorvidt en ansøgning om strafudståelse på bopælen skal tillægges opsættende virkning eller ej, tilkommer Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Formålet med den foreslåede § 78 a, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven er at sikre, at der kan tages hensyn til, at der i nogle tilfælde er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente den tidskrævende behandling af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. En afgørelse om ikke at tillægge en ansøgning herom opsættende virkning bør efter regeringens opfattelse endvidere heller ikke afvente, at den dømte i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om partshøring bliver gjort bekendt med politiets underretning til Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning. Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 78 a, stk. 3 er at sikre, at den dømte påbegynder afsoning hurtigst muligt, og dette ville i givet fald forspildes. På denne baggrund foreslås det, at sager om ansøgning efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, undtages fra forvaltningslovens regler om partshøring (lovforslagets § 2, nr. 6).

Disse sager bør også være undtaget fra forvaltningslovens regler om aktindsigt, idet hensynet til varetagelsen af politiets forebyggende virksomhed, herunder politiets kilder mv., taler herfor. På denne baggrund fore-

slås det, at sager om ansøgning efter forslaget til straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 3, undtages fra forvaltningslovens regler om aktindsigt.

I sager, hvor politiet underretter Direktoratet for Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte bør påbegynde afsoning uden at afvente behandlingen af en ansøgning om strafudståelse på bopælen, afgives denne underretning uafhængigt af, om den dømte på tidspunktet for underretningen har ansøgt om tilladelse til strafudståelse på bopælen. Der er dermed ikke på det tidspunkt, hvor politiet giver underretning til Direktoratet for Kriminalforsorgen, forbundet nogen retsvirkninger med underretningen. På denne baggrund kan politiets underretning til Kriminalforsorgen ikke efter Justitsministeriets opfattelse anses som en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Politiets underretning til Kriminalforsorgen vil dermed være omfattet af offentlighedslovens aktindsigtsregler, og bl.a. vil den dømte efter disse regler kunne søge om aktindsigt i den pågældende sag hos politiet. Efter Justitsministeriets opfattelse bør politiets underretning til Direktoratet for Kriminalforsorgen imidlertid undtages fra reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven, idet hensynet til beskyttelse af bl.a. politiets kilder mv. vil kunne tale herfor. På denne baggrund foreslås det, at politiets sager om underretning til Direktoratet for Kriminalforsorgen undtages fra reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2)

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2, skal tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke) nægtes, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig. Det foreslås at lovfæste, at dette bl.a. omfatter tilfælde, hvor der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen, jf. herved lovens § 78 c (som ikke foreslås ændret) (lovforslagets § 2, nr. 3).

Det forudsættes, at Kriminalforsorgen ved vurderingen af faren for, at den dømte vil begå ny kriminalitet, ikke alene inddrager den begåede

kriminalitet, den dømtes relevante tidligere forstraffe og erfaringer fra eventuelle tidligere afsoninger på bopælen med elektronisk fodlænke, men bl.a. også kan lægge vægt på oplysninger, som politiet måtte fremkomme med angående den pågældendes tilhørsforhold til grupper af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 1.3.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdsloven, jf. lovforslagets § 2, kan dog sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.